

Men hva med 2030?

Klimaavtalen i Paris vil ikke føre til store utslippskutt, men avtalens detaljer avgjør om neste runde blir mer ambisiøs.

Den neste klimaavtalen skal rett nok signeres i Paris i desember, men i praksis blir detaljene bestemt allerede de neste ukene. Og i detaljene ligger det igjen en skjult liten djevil: Det ensidige fokuset på utslipp, på bekostning av ny teknologi, er svært uheldig når det kombineres med forpliktelser som er relativt kortvarige. Skal avtalen bli bærekraftig må den i alle fall spesifisere hvordan kuttene skal kunne reforhandles og strammes inn ved senere runder.

Det er ingen som tror at utslippskuttene som vil bli signert i desember vil være nok til å kunne nå det såkalte togradersmålet. De viktigste landene har allerede annonsert sine utslippsmål. Avisen The Guardian og FNs klimasjef Christina Figueres sier at de lopte utslippskuttene vil føre til at temperaturøkningen mer sannsynlig blir på tre grader.

Det lave ambisjonsnivået er slett ikke pussig. Det som skiller kommende avtale fra tidligere runder er at hvert enkelt land selv skal foreslå hvor mye de vil kutte hjemme. Ingen tøffe krav vil bli tredd ned over hodet på noen av dem. Rett nok vil man skule til hverandre og legge uformelt press på dem som legger lite i kurven, men det blir ikke snakk om like prosentvis kutt for alle land, slik det var for Kyotoavtalen.

Det beste vi kan håpe på i Paris er derfor at man blir enige om en prosedyre for å stramme inn kravene over tid. Det har man ikke blitt så langt. Isteden legger nå hvert land frem forslag om hvor mye de skal kutte innen 2025 (for noen land) eller 2030 (for andre). Utover dette gis det ingen løfter. I kortene ligger det an til nye forhandlinger om ti år.

Men kortvarige avtaler av denne typen kan gjøre mer skade enn nytte. Årsaken er at ingen gir løfter om hvor mye de skal satse på innovasjon og grønn teknologi. Et land som investerer i å bli teknologiledende vil lett komme i en svak forhandlingsposisjon i neste

Innad i EU har Danmark tidligere blitt presset til å ta de største kuttene, for Danmark hadde jo alt denne fantastiske vindmøllateknologien, mens Polen isteden hadde sin infrastruktur knyttet til kull. Foto: Torgny Alstad

Fredagskronikk Bård Harstad

Forskningen

Hvem: Harstad, Bård (2015)
Hva: The Dynamics of Climate Agreements
Hvor: Journal of the European Economic Association

runde. For er det ikke der det er lettest og billigst å rense at man vil forvente at de største kuttene skjer? Innad i EU har Danmark

tidligere blitt presset til å ta de største kuttene, for Danmark hadde jo alt denne fantastiske vindmøllateknologien, mens Polen isteden hadde sin infrastruktur knyttet til kull.

Når man kan forvente at ny teknologi gir tøffere krav, så vil hvert enkelt land tenke seg grundig om før de legger til rette for innovasjon og en grønn teknologisk utvinning. Jo mer kortvarig nåværende avtale er, jo nærmere i tid ligger neste forhandlingsrunde, og jo mer avventende vil et land være når det gjelder egen teknologisatsning. I verste fall blir investeringene mindre takket være slike kortsiktige avtaler, enn de ville vært uten noen avtale.

Rett nok har FN hamret igjennom en «teknologimekanisme». Denne skal oppmuntre mindre utviklede land til å ta i bruk eksisterende teknologi. Men skal vi kunne overføre teknologi også i fremtiden, må ny teknologi utvikles i dag. Det er derfor avgjørende at teknologioverføringen ikke reduserer selgers pris eller verdien av patentene. Om patentene får dårlig beskyttelse vil motivasjonen til å utvikle ny teknologi falle ytterligere.

Både EU og det internasjonale energibyrået har påpekt tomrommet som kan oppstå i 2030. Begge har foreslått at man reviderer utslippskuttene hvert femte år i lys av ny kunnskap og teknologi. Men mange land er uvillige til å forplikte seg så langt frem i tid, og det er heller ikke klart nøyaktig hva EU foreslår. Og detaljene kan bli avgjørende.

EUs forslag er at når kravene revideres, så skal de kun strammes inn, og ikke lempes på. Dersom dette prinsippet blir respektert, vil tidligere utslippstillatelser fungere som et tak en forhandler om å senke ytterligere. I så fall vil motivasjonen til å satse på innovasjon og ny teknologi være langt større enn om vi hvert femte eller tiende år skal starte på nytt.

Men i verste fall vil tilbudet om revisjon kunne åpne for at man firer på kravene ved særskilte hensyn, som i nedgangstider eller ved handelsunderskudd. I så fall vil man i praksis ha en sekvens av kortsiktige avtaler, noen som altså gir liten innovasjon.

Klimaforhandlere kan derfor lære av suksessfulle handelsavtaler: De internasjonale avtalene om å redusere handelshindringer

Det beste vi kan håpe på i Paris er derfor at man blir enige om en prosedyre for å stramme inn kravene over tid

Se også side 14 - 15

Mer debatt på side 34-35

Teknologisk overtak til høy pris

Steinar Gulichsen, Anita Røtvold og Alexander Urnes Johnson

Håp om bedre batterilevetid

Ahmet Oguz Tezel

Slipp reiselivet fri fra Innovasjon Norge

Georg Kamfjord

Fredagskronikken

Alexander Cappelen

Bård Harstad

Ola Kvaløy

Katrine Løken

Simen Markussen

Mari Rege

Karen Helene Ulltveit-Moe

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentralbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no **Telefaks:** 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replikk:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.